॥ॐ ह्रीं श्रीं अर्हं नमः॥॥ॐ नमः सिद्धम्॥*

॥नमो नमो गुरु *श्री धर्म-सुरेन्द्र-*राम-जगच्चन्द्र सूरये॥

*हैम संस्कृत प्रवेशिका नां पाठ:- 16 थी 28 नुं प्रश्नपत्र

કુલ ગુણાંક = 65

(પ્ર:-1) નીચેનાં પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ એક સાચો જવાબ આપો.
$(12 \times \frac{1}{2} = 6)$

(1) કેટલાં વર્ણો (અક્ષરો) વચ્ચે આવે તો न नो ण थाय છે.
(A.) 18 (B) 47 (C) 29 (D) 20

(2) અઘોષ વ્યંજનો કેટલા છે.
(A) 24 (B) 23 (C) 26 (D) 9

(3) કેટલા પ્રત્યયો પર છતાં પૂર્વનાં अ नो आ थाय છે.
(A) 4 (B) 3 (C) 2 (D) 5

(4) ક્રિયા કરવામાં બહું જ ઉપયોગી સાધનને શું કહેવાય.
(A) કરણ (B) અપાદાન (C) કર્મ (D) કર્તા.

(5) નામના બદલે જે વપરાય તેને શું કહેવાય.
(A) વિશેષણ (B) સર્વનામ (C) વિશેષ્ય (D) ધાતુ

(6) विना અવ્યયનાં યોગમાં કેટલી વિભક્તિઓ થાય છે.
(A) 4 (B) 5 (C) 1 (D) 3

(7). કેટલા અક્ષરો પછી આવે તો પદાન્ત र् नो स / श / ष विकल्पे थाय છે.
(A) 3 (B) 6 (C) 4 (D) 5

(8) પદાન્તે રહેલા એવા કયા अनुनासिक व्यंजनने ठेकाणे श / ष / स थाय છે.
(A) र् (B) न् (C) ण (D) स्

(9) स्वस्ति શબ્દનાં યોગમાં કંઈ વિભક્તિ થાય છે.
(A) पंचमी (B) तृतीया (C) चतुर्थी (D) द्वितीया

(10) વિભક્તિનાં પ્રત્યયો લોપાઇ ગયા પછી પણ કયા નામોને પદ સંજ્ઞા થાય છે.

(A) સર્વનામ (B) અકારાન્ત નામ (C) પુલ્લિંગ (D) અવ્યય

(11) કયા લિંગમાં બહુવચનનો પ્રત્યય લાગતાં ન્ ઉમેરવામાં આવે છે.

(A) પુંલિંગ (B) નપુસકલિંગ (C) અવ્યય (D) સર્વનામ

(12) સ્ ના ર્ ની પૂર્વે શું આવે અને પછી ઘોષવાન્ વ્યંજન આવે તો વિસર્ગનો લોપ થાય છે.

(A) અ વર્ણ (B) આ (C) કંઠ્યવર્ણ (D) ન્ અથવા ય્

(પ્ર.-૮) નીચેની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. $(12 \times \frac{1}{2} = 6)$

1. ______ છેડે રહેલા ઇ/ઉ અને એ ની પછી ______ આવે તો સંધી થતી નથી.

2. તૃતીય વિભક્તિ ______ પ્રત્યય પર છતાં અ નો આ થાય છે.

3. પદને અંતે રહેલા ______ ને ઠેકાણે તેના સ્થાન પર વર્ગનો ______ થાય છે.

4. ______ અવ્યયનાં યોગમાં તેના સંબંધવાળા નામને ______ વિભક્તિ થાય છે.

5. ______ એવા અર્થમાં ચતુર્થી વિભક્તિ થાય છે.

6. ______ સ્વર પર છતાં, પૂર્વના ______ અનુક્રમે ______ થાય છે.

7. ______ જોડતી વખતે ______ મૂકાય છે.

8. ______ વ્યંજન પર આવતાં, ______ સિવાયનાં ______ વ્યંજનને ઠેકાણે તેના વર્ગનો ______ વ્યંજન થાય છે.

9. ______ પછી अ આવે તો, ______ નો લોપ થાય છે.

10. ______ વ્યંજનની પૂર્વે अ વર્ણ હોય પછી ______ આવે તો ______ નો વિકલ્પે લોપ થાય છે અને પાસે આવેલા સ્વરોની સંધી થતી નથી.

11 ______ વિભક્તિનાં ______ પ્રત્યયનાં स् નો न् થાય છે.

12. ______ પૂછવાથી જે આવે, તે કર્તા અને ______ જે આવે તે કર્મ.

(પ્ર.-3) નીચેનાં શબ્દોની વ્યાખ્યા લખો. (કોઈપણ 10 લખો.)
(10 × 1/2 = 5)

1. અવ્યય 2. વિશેષણ 3. વિશેષ્ય 4. સર્વનામ 5. સમ્પ્રદાન
6. અપાદાન 7. અધિકરણ 8. કર્મ 9. કરણ 10 સંબોધન
11 મુખ્યનામ 12 ષષ્ઠી વિભક્તિ

(પ્ર.-4) નીચે આપેલાં વાક્યોની માત્ર સન્ધિ છૂટી પાડો. (કોઈપણ 10 લખો)
(10 × 1/2 = 5)

1. अस्म्यत्र । 9. ताम्योऽत्र ।
2. स्तोऽत्र । 10. माल अटतः ।
3. स्वोऽहम् । 11 वृक्षातास्मि ।
4. स्मोऽरामः । 12. स्वाद एव ।
5. मयास्ति ।
6. अस्मास्त्वहम् ।
7. तस्मा इदानीम् ।
8. तास्त्विह ।

(પ્ર.-5) નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. (કોઈપણ 5 લખો)
(5×1=5)

(1) સમ્પ્રદાન કોને કહેવાય? અને સમ્પ્રદાન કેટલા અર્થમાં થાય છે તે તથા ચતુર્થી વિભક્તિ ક્યાં ક્યાં થાય તે ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
(2) કર્મની જેટલી વ્યાખ્યાઓ છે તે ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
(3) સંધી કરવાની શરત સમજાવો.
(4) માલે ઇહ । આ વાક્યમાં સંધી કેમ ન થાય તે નીયમથી સમજાવો.
(5) વિશેષ્ય પ્રમાણે વિશેષણને શું થાય છે.
(6) દન્ત્ય સ્ નો મૂર્ધન્ય ષ્ થાય છે તે નિયમને ઉદાહરણ સાથે પૂરેપૂરો લખો.
(7) અસ્વ સ્વર વાળો નીયમ સમજાવો.
(8) હે માલે । માં જે નીયમ લાગ્યો છે તે બતાવો.

(પ્ર.-6) નીચે આપેલા ધાતુનાં રૂપો લખો. સાથે ગણ / પદ અને અર્થ પણ લખો.
(8×1=8)

1. राज् 2. मुच् 3. सिच् 4 जन् 5. युध् 6. शुभ्
7 डी 8. नी

(પ્ર.-7) નીચેનાં શબ્દોનાં રૂપો લખો. લિંગ અને અર્થ પણ સાથે લખો.
(8×1=8)

1. युष्मद् 2. अस्मद् 3. तद् (पुलिंग) 4. तद् (स्त्रीलिंग)
5 कला 6. क्षमा 7 उद्यान 8 पद्म

(પ્ર.-8) ગુજરાતી વાક્યોનું સંસ્કૃત કરો. અને સરસ મજાની સંધી કરો.
(10×1=10)

1. જેમ તળાવમાં કમળો ખીલે છે તેમ આકાશમાં પક્ષીઓ ઉડે છે.
2. અયોધ્યામાં નોકરો પણ સંસ્કૃત ભાષાને બોલે છે.
3. ખેડૂતો ખેતરમાં બળદોની સાથે જાય છે અને અનાજને પ્રાપ્ત કરે છે.
4. તન્મય બગીચામાં પુષ્પોની માળાઓને પાણી છાંટે છે.
5. પ્રીત ભીખારીઓને અનાજ, પાણી અને ધન હાથ વડે દાણું આપે છે.
6. તેઓ અમને જ્ઞાન આપે છે તમને આપતાં નથી.

7. શરીરની શોભા સદાચાર વડે થાય છે અલંકાર વડે નહીં.

8. વાંદરાઓ તે વૃક્ષની ટોચ ઉપર રમે છે.

9 જેમ જેમ છાત્રો અહંકારમાં વર્તે છે તેમ તેમ તેઓ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી શકતા નથી.

10 અયોધ્યામાં સરલા સીતા માટે પુષ્પોની માળાઓ લઇ જાય છે.

(પ્ર.-9) નીચેનાં સંસ્કૃત વાક્યોનું સંધી છૂટી પાડીને ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો. (10×1=10)

1. अयोध्यायाः कन्या जिह्वाभिस्सत्यं संस्कृतम्भाषन्त इत्यहङ्कथयामि।

2. तावावान्तस्य गृहे मोदकैः प्रातः बहुशो लुभ्यतः।

3. यूयमस्मभ्यमुद्यानात्पुष्पाणि यच्छथ वयञ्च श्रीमहावीरमर्चामः।

4 हे नवीन! त्वमिदानीङ्कथम्मधुरायाः पाठशालायाम्मित्रेण सह पठसि।

5. यदा मानवाः सत्यञ्ज्ञानल्ँलभन्तयेव तदा तेषां शरीराणि शीलेन दयया च राजन्ते।

6. तस्मिन्नगरयावयोः जनकस्य बालाया उदरात्पुत्रञ्जायते।

7 अहमस्म्येवाहमिदानीमिहास्मि मय्येवाहमस्मि त्वय्यहन्नास्मि।

8. हे नंदीष! त्वम्बालेषु शोभनङ्कुशलञ्च बालन्तदैव भवसि यदा त्वम्पुण्यं सृजसि।

9 सा महिला दण्डेभ्योऽत्र देहेभ्यस्मान्ताडयाति पीडयाति च।

10 यदोद्याने मयूरः पादाभ्यान्नृत्याति यदाधो मार्गे झटिति पादैश्चलति तदा वनयहम्मोदकान् स्वाद एव।